

Sygn. akt IV U 423/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 września 2018r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Katarzyna Antoniak

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2018r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania A. S.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

z dnia 8 lutego 2018 r. (Nr (...))

w sprawie A. S.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do emerytury rolniczej

zmienia zaskarżoną decyzję i ustala prawo A. S. do emerytury rolniczej od 1 stycznia 2018 roku.

Sygn. akt: IV U 423/18 **UZASADNIENIE**

Decyzją z 8 lutego 2018r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, działając na podstawie art.19 ust.2 i 2a oraz art.20 ust.1 i 3 ustawy z 20 grudnia 1990r. o ubezpieczeniu społecznym rolników odmówił ubezpieczonemu A. S. prawa do tzw. wcześniejszej emerytury rolniczej wskazując, że ubezpieczony nie wykazał, że do 31 grudnia 2017r. zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Organ rentowy podniósł, że przeciwko ustaleniu, iż ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej przemawia to, że małżonka ubezpieczonego na dzień 31 grudnia 2017r. posiadała udział w wysokości 1/2 części w nieruchomości o powierzchni 1,68 ha. Udział ten zbyła dopiero aktem notarialnym darowizny z 19 stycznia 2018r. (decyzja z 8 lutego 2018r. k.35 akt emerytalnych).

Odwołanie od w/w decyzji złożył ubezpieczony A. S. wnosząc o jej zmianę i ustalenie, że przysługuje mu prawo do emerytury rolniczej. Wskazał, że organ rentowy niezasadnie stwierdził, że poprzez fakt, iż jego żona do 31 grudnia 2017r. posiadała udział w nieruchomości rolnej, on nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Po pierwsze udział przysługujący jego żonie (1/2 części) odniesiony do powierzchni nieruchomości (1,68 ha) pokazuje, że powierzchnia przysługującej jej nieruchomości jest poniżej 1 ha. Ponadto ubezpieczony od wielu lat pozostaje w faktycznej separacji z żoną i nie sposób uznać, że nie zaprzestał działalności rolniczej tylko dlatego, że żona posiadała udział w nieruchomości rolnej (odwołanie k.1-3 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego odrzucenie jako wniesionego po terminie, a jednocześnie powołując się na argumentację przytoczoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wskazał, że odwołanie jest nieuzasadnione merytorycznie (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k.5-6 akt sprawy).

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony A. S. urodził się w dniu (...) W styczniu 2018r. (po raz pierwszy w dniu 4 stycznia 2018r., a następnie w dniu 23 stycznia 2018r.- k.32 akt emerytalnych), a zatem mając ukończony 60. rok życia i legitymując się ponad 30-letnim okresem podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników wystąpił do Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z wnioskiem o emeryturę rolniczą (wniosek o emeryturę rolniczą i zaświadczenie o okresach podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników k.1-9 akt emerytalnych)

W wyniku rozpoznania powyższych wniosków, decyzją z 23 stycznia 2018r., a następnie zaskarżoną decyzją z 8 lutego 2018r. Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Rolników odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury rolniczej podnosząc, że do 31 grudnia 2017r. ubezpieczony nie zaprzestał działalności rolniczej (decyzja z 23 stycznia 2018r. i decyzja z 8 lutego 2018r. k.31 i 35 akt emerytalnych).

Ubezpieczony mieszka we wsi W., gmina B., powiat (...). Do 28 grudnia 2017r. ubezpieczony prowadził działalność rolniczą na nieruchomościach położonych w tej samej miejscowości. Na gospodarstwo rolne ubezpieczonego składały się działki gruntu o numerach 46 i 177 i łącznej powierzchni 2 ha stanowiące jego majątek odrębny (nabyte na mocy umowy przekazania własności i posiadania gospodarstwa rolnego z 4 maja 1990r. k.16 akt emerytalnych) oraz udział w wysokości 1/2 części we współwłasności nieruchomości składającej się z działki gruntu numer (...) o powierzchni 1,68 ha. Ostatnia z nieruchomości nabyta została przez ubezpieczonego i jego żonę K. S. (1) do majątku wspólnego. Jednakże na skutek ustanowienia rozdzielnosci majątkowej między ubezpieczoną a jego żoną, mocą wyroku Sądu Rejonowego w Sokołowie Podlaskim z 14 grudnia 2017r. w sprawie III RC 126/17, powyższa nieruchomość stała się przedmiotem współwłasności ułamkowej małżonków S., w ramach której każdy małżonek zachował udział w wysokości 1/2 części (odpis wyroku Sądu Rejonowego w Sokołowie Podlaskim z 14 grudnia 2017r. k.18 akt emerytalnych). Ustanowienie rozdzielnosci majątkowej między małżonkami S. było konsekwencją separacji faktycznej, która trwa między małżonkami od 2008r. Ubezpieczony i jego żona K. S. (1) zamieszkują w jednym domu, ale zajmują oddzielne pomieszczenia i prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe (zeznania świadka R. S. k.14 akt sprawy oraz zeznania ubezpieczonego k.13v akt sprawy).

W dniu 29 grudnia 2017r. ubezpieczony darował synowi R. S. i jego żonie K. S. (2) posiadane przez siebie nieruchomości rolne ,tj. w/w działki gruntu położone we wsi W. o numerach 46 i 177 i łącznej powierzchni 2 ha stanowiące oraz udział w wysokości 1/2 części we współwłasności nieruchomości składającej się z działki gruntu numer (...) o powierzchni 1,68 ha (akt notarialny umowy darowizny z 29 grudnia 2017r. k.20-22 akt emerytalnych). Z chwilą darowania w/w nieruchomości synowi i synowej ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Żona ubezpieczonego K. S. (1) do 31 grudnia 2017r., jak i po tej dacie nie uprawiała rolniczo działki nr (...), do której przysługiwał jej udział w wysokości 1/2 części (zeznania świadka R. S. k.14 akt sprawy). Na mocy umowy darowizny z 19 stycznia 2018r. K. S. (1) przekazał swój udział w wysokości 1/2 części w działce nr (...) o powierzchni 1,68 ha córce A. C. (akt notarialny umowy darowizny z 19 stycznia 2018r. k.32-34 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie A. S. podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z art.19 ust.2 i ust.2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (t.j.: Dz.U. z 2015r., poz.704 ze zm.) emerytura rolnicza przysługuje ubezpieczonemu, który do 31 grudnia 2017r. spełnił łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący w przypadku mężczyzn 60 lat,
- 2) podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez okres co najmniej 30 lat, z uwzględnieniem art.20,

3) zaprzestał działalności rolniczej.

W sprawie bezsporne jest, że do 31 grudnia 2017r. ubezpieczony osiągnął wiek emerytalny wnoszący 60 lat oraz legitymuje się co najmniej 30-letnim okresem ubezpieczenia. W sprawie sporne było natomiast to, czy do końca 2017r. ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Organ rentowy stanął bowiem na stanowisku, że skoro do 31 grudnia 2017r. żona ubezpieczonego pozostała współwłaścicielką - w udziale 1/2 części nieruchomości rolnej o powierzchni 1,68 ha, to nie można uznać, że ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

W ocenie Sądu stanowisko organu rentowego jest błędne. Organ rentowy dokonał bowiem błędnej wykładni przepisu art.28 ust.4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników i doszedł do niewłaściwego wniosku, że ubezpieczony nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Wynikało to z przyjęcia przez organ rentowy założenia, że samo bycie właścicielem lub posiadaczem nieruchomości rolnej – tu przez żonę ubezpieczonego jest równoznaczne z prowadzeniem działalności rolniczej. Podkreślić jednak należy, że powyższy przepis nie reguluje wyczerpująco sytuacji, w których uzasadnione jest przyjęcie, że ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej, ale wskazuje jedno z kryteriów, kiedy należy uznać, że określona osoba nie prowadzi działalności rolniczej. Z przepisu tego nie wynika natomiast, że przez sam fakt, iż ubezpieczony lub jego małżonek jest właścicielem (współwłaścicielem) nieruchomości rolnej, uzasadnione jest przyjęcie, że ubezpieczony nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. W ocenie Sądu o tym, czy dana osoba prowadzi działalność rolniczą decyduje każdorazowo stan faktyczny, a zatem fakt, czy dana osoba rzeczywiście prowadzi działalność rolniczą - pracuje w gospodarstwie rolnym. Na stanowisku takim stoi również Sąd Najwyższy (vide: uchwała SN z 6 maja 2004r., II UZP 5/06, OSNP 2004/22/389). Tymczasem jak wynika z ustaleń Sądu opartych o obiektywne dowody z dokumentów oraz spójne zeznania ubezpieczonego i świadka R. S., od 29 grudnia 2017r. ,tj. od chwili darowania synowi nieruchomości rolnych, ubezpieczony nie prowadzi działalności rolniczej. Co do faktu posiadania – na dzień 31 grudnia 2017r. udziału w nieruchomości rolnej przez żonę ubezpieczonego, wskazać należy, że okoliczność ta nie podważa ustalenia, że ubezpieczony zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej. Podkreślenia wymaga, że na skutek faktycznej separacji między małżonkami S. i ustanowienia między nimi rozdzielności majątkowej, ubezpieczony i jego żona od dłuższego czasu nie prowadzą wspólnego gospodarstwa domowego. Zniesienie wspólności majątkowej oznacza również, że ubezpieczony nie miał wpływu na zbycie udziału w nieruchomości rolnej przez jego żonę. Niezależnie od tego podkreślić należy, że mimo, iż żona ubezpieczonego swój udział w nieruchomości o powierzchni 1,68 ha (co po podzieleniu przez 2 daje mniej niż 1 ha) przekazała córce w dniu 19 stycznia 2018r., to w 2017r. nie prowadziła na przedmiotowej nieruchomości działalności rolniczej. Potwierdzeniem tego są spójne i rzeczowe zeznania świadka R. S.. W tych okolicznościach nie ma żadnych przesłanek do ustalenia, że do 31 grudnia 2017r. ubezpieczony nie zaprzestał prowadzenia działalności rolniczej.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że A. S. przysługuje prawo do emerytury rolniczej od 1 stycznia 2018r. ,tj. od miesiąca zgłoszenia wniosku o świadczenie.

Na marginesie zauważyć należy, że Sąd nie znalazł podstaw do odrzucenia odwołania jako wniesionego po terminie. Organ rentowy nie udowodnił bowiem w jakiej dacie doręczył ubezpieczonemu odpis zaskarżonej decyzji. Na karcie 36 akt emerytalnych znajduje się natomiast wniosek ubezpieczonego o doręczenie decyzji datowany na 26 kwietnia 2018r., której – jak wskazał – dotychczas nie otrzymał.